

Súd: Okresný súd Zvolen
Spisová značka: 11C/140/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6713212409
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 10. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Petreás
ECLI: ECLI:SK:OSZV:2015:6713212409.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Zvolen v konaní pred sudcom JUDr. Jánom Petreásom, v právnej veci žalobkyne S. H., rod. L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom S.. S. Č.. X, XXX XX L., občianky SR, zastúpenej JUDr. Erikou Mochnackou, advokátkou, Advokátska kancelária so sídlom T.G.Masaryka 14/A, 984 01 Lučenec, za vedľajšej účasti Združenia na ochranu finančného spotrebiteľa OFS so sídlom Petzwalova 12, 949 12 Nitra, IČO: 42 205 735, proti žalovanému RAPID life životná poisťovňa, a. s., so sídlom Garbiarska 2, 040 71 Košice, IČO: 31 690 904, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, takto

rozhodol:

Súd z r u š u j e rozsudok Arbitrážneho súdu Košice so sídlom Alžbetina 41, Košice, sp.zn.: 3C/3192/2012 zo dňa 19.01.2012.

O trovách konania súd rozhodne samostatným rozhodnutím po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobkyňa žalobou podanou dňa 25.7.2013 prostredníctvom svojej právnej zástupkyne požiadala súd o zrušenie rozsudku Arbitrážneho súdu Košice sp.zn. 3C/3192/2012 zo dňa 19.1.2012.

Žalobkyňa žalobu odôvodnila tým, že dňa 29.9.2009 bola medzi účastníkmi konania uzavretá poisťovná zmluva. V zmluvnom vzťahu vystupovala žalobkyňa ako spotrebiteľka v súlade s ustanovením § 52 ods.4 Občianskeho zákonníka. Žalovaný ako poisťiteľ mal v tomto zmluvnom vzťahu postavenie dodávateľa podľa § 52 ods.3 Občianskeho zákonníka. Z hmotnoprávneho postavenia účastníkov poisťovnej zmluvy možno vyvodiť záver, že táto poisťovná zmluva je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle ustanovenia § 52 ods.1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Žalovaný doručil žalobkyňu oznámenie zo dňa 30.12.2009 o ukončení zmluvného poisťovného vzťahu ku dňu 28.2.2010.

Rozhodcovským rozsudkom Arbitrážneho súdu Košice zo dňa 19.1.2012 sp.zn. 3C/3192/2012 bola žalovanej (v tomto konaní žalobkyňa) uložená povinnosť, aby do piatich dní od doručenia rozhodcovského rozsudku zaplatila žalobcovi (v tomto konaní žalovaný) peňažnú sumu vo výške 6,46 Eur a trovy rozhodcovského konania vo výške 276 Eur na účet žalobcu alebo aby v tej istej lehote podala odpor na súde, ktorý tento rozhodcovský rozsudok vydal. Žalovaný žalobkyňu o existencii tejto pohľadávky dovedy žiadnym spôsobom neinformoval. Spolu s rozhodcovským rozsudkom jej bol doručený aj návrh na začatie konania zo dňa 2.1.2012 podaný žalovaným dňa 4.1.2012 na Arbitrážny súd Košice a tiež upovedomenie o začatí konania pred rozhodcovským súdom zo dňa 9.1.2012. Žalovaný uviedol, že právomoc rozhodcovského súdu zakladá rozhodcovská doložka uvedená v časti XV. všeobecných poisťovných podmienok, v zmysle ktorých poisťovňa určila na prejednanie všetkých sporov rozhodcovský súd.

Žalobkyňa podanie žaloby odôvodňuje ustanovením § 40 ods.1 písm. j) zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v platnom znení, podľa ktorého účastník rozhodcovského konania sa môže

žalobou podanou na príslušnom súde domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku len ak pri rozhodovaní boli porušené všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa.

Podľa ustanovenia § 41 ods.1 uvedeného zákona, žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku možno podať v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku účastníkovi rozhodcovského konania, ktorý podáva žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku.

Žalobkyňa napadnutý rozhodcovský rozsudok prevzala dňa 28.6.2013.

Žalobkyňa namieťa, že rozhodcovská doložka, ktorá tvorí súčasť poisťnej zmluvy (Všeobecné poisťné podmienky pre poistenie zjednávané Prvou československou poisťovňou Rapid, a.s. - XV. časť - Rozhodcovské konania), je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a ako taká je neplatná, čím došlo k porušeniu jeho práv ako spotrebiteľa. Na základe tejto doložky došlo k vydaniu rozsudku rozhodcovského súdu, aj keď k tomu nemalo dôjsť, pretože rozhodcovská doložka nebola platne uzavretá a právomoc rozhodcovského súdu nebola daná.

Právna zástupkyňa žalobkyne poukázala na ustanovenie § 53 ods.5 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 53 ods.4 písm. r) Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Platné dohodnutie rozhodcovskej doložky v spotrebiteľskej zmluve je možné len individuálne (§53 ods.1 a ods.2 Občianskeho zákonníka). V danom prípade tomu tak nebolo, pretože rozhodcovská doložka tvorí súčasť poisťnej zmluvy. To platí aj napriek tomu, že v poslednej časti všeobecných poisťných podmienok (osobitné zmluvné dojednania č. 01/2007) je obsiahnutá možnosť, aby žalobca opätovne súhlasil s riešením prípadných vzniknutých sporov pred rozhodcom.

Poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6Cdo/1/2012 zo dňa 21.3.2013. Z tohto rozhodnutia vyplýva, že rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci je ako exekučný titul v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva (či už uzavretá vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky), na ktorej sa zakladá právomoc rozhodcovského súdu, nebola vôbec uzavretá alebo bola uzavretá neplatne. Z odôvodnenia rozhodnutia Najvyššieho súdu SR ďalej vyplýva, že v preskúmvanej veci súdy v exekučnom konaní správne konštatovali neprijateľnosť a tým aj neplatnosť rozhodcovskej doložky z dôvodu, že nebola dojednaná individuálne a že spôsobovala nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech povinnej.

Právna zástupkyňa žalobcu ďalej poukázala na rovnakú argumentáciu Najvyššieho súdu SR v uznesení zo dňa 13.3.2013 sp.zn. 6Cdo/3/2013, ako aj na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 31.5.2013 vo veci vedenej pod sp.zn. 20CoE/24/2011. Krajský súd Prešov prelomovo ustálil, že pri spotrebiteľských zmluvách uzavretých pred 1. januárom 2008 podliehajú súdnej kontrole aj zmluvné podmienky dojednané medzi spotrebiteľom a dodávateľom individuálne. Súd neuznal argumenty poisťovne o osobitnom dojednaní rozhodcovskej doložky, práve naopak rozhodol, že spôsob, akým poisťovňa predložila spotrebiteľom zmluvné podmienky, vrátane rozhodcovskej doložky, zakladá nekalú obchodnú prax, ktorou poisťovňa sledovala vylúčenie zmluvných podmienok spod režimu súdnej kontroly neprijateľných zmluvných podmienok.

Z uvedenej judikatúry Najvyššieho súdu SR možno zhrnúť, že dojednania rozhodcovských doložiek v spotrebiteľských zmluvách spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a sú považované za neprijateľné; rozhodcovská doložka vo svojich dôsledkoch predstavuje veľmi výrazný zásah do práv a povinností medzi dodávateľom a spotrebiteľom. Nie súd, ale rozhodca rozhodne o právach a právom chránených záujmoch. Ak je rozhodcovská doložka súčasťou štandardných zmluvných podmienok, vzniká nezanedbateľné nebezpečenstvo, že spotrebiteľ nepoukáže na jej nekalosť.

Právna zástupkyňa žalobkyne poukázala aj na článok 3 ods.1 Smernice 93/13/EHS, podľa ktorého zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach vzniknutých na základe zmluvy ku škode spotrebiteľa.

Súdy Slovenskej republiky svojou judikatúrou ustálili, že rozhodcovské doložky v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné pre hrubý rozpor s dobrými mravmi. Ako príklad uviedla rozhodnutie Krajského súdu Prešov zo dňa 31.5.2011 sp.zn. 20CoE/24/2011, uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 24.2.2011, sp.zn. 17CoE/47/2011, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR č.k. 4Cdo/195/2011 zo dňa 28.6.2012, ako aj ďalšie rozhodnutia.

Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neplatnosti rozhodcovskej doložky má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť rozhodcovského rozsudku.

Okresný súd Zvolen uznesením č.k. 11C/140/2013-35 zo dňa 17.10.2013 konanie zastavil z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku z podaného návrhu vo výške 331,50 Eur.

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením č.k. 12Co/704/2013-49 zo dňa 30.4.2014 zrušil uvedené uznesenie Okresného súdu Zvolen a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Krajský súd poukázal na to, že z ustanovenia § 4 ods.2 písm. za) Zákona č. 71/1992 Zb. vyplýva, že spotrebiteľ domáhajúci sa ochrany svojho práva podľa osobitného predpisu je osobne oslobodený od súdneho. Citované ustanovenie obsahuje poznámku (4aa) podľa ktorej takýmto osobitným zákonom je napríklad § 3 ods.5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Keďže uvedená poznámka nevymedzuje taxatívny výpočet, ale len exemplifikatívny (príkladný) výpočet, možno výkladom dospieť k názoru, že od poplatku je oslobodený každý účastník (navrhovateľ alebo odporca), ktorý sa ako spotrebiteľ domáha ochrany svojho práva podľa ktoréhokoľvek osobitného predpisu, teda i podľa zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, ako v tomto prípade navrhovateľ. Z uvedeného vyplýva, že navrhovateľ je v tomto konaní podľa ustanovenia § 4 ods.2 písm. za/ zákona č. 71/1992 Zb. osobne oslobodený od súdneho poplatku a preto nebol dôvod, aby bol zo strany okresného súdu vyzývaný na zaplatenie súdneho poplatku a už vôbec nie dôvod na to, aby v dôsledku nezaplatenia súdneho poplatku bolo konanie o jeho návrhu zastavené.

Uznesením č.k. 11C/140/2013-61 zo dňa 11.7.2014, právoplatným od 12.8.2014 Okresný súd Zvolen pripustil, aby do konania ako vedľajší účastník na strane navrhovateľky vstúpilo Združenie na ochranu finančného spotrebiteľa OFS so sídlom v Nitre.

Okresný súd Zvolen uznesením č.k. 11C/140/2013-68 zo dňa 14.11.2014, právoplatným od 20.12.2014 odložil vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice so sídlom v Košiciach sp.zn. 3C/3192/2012 zo dňa 19.1.2012 až do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Zvolen pod sp.zn. 11C/140/2013.

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením č.k. 14CoE/36/2015-88 zo dňa 8.6.2015, právoplatným od 20.7.2015 uvedené uznesenie Okresného súdu Zvolen potvrdil.

Žalovaný súdu predložil dňa 27.5.2015 vyjadrenie k podanej žalobe. Žiadal žalobu zamietnuť. Poukázal na novelizáciu zákona č. 233/1995 Z.z. (Exekučný poriadok) v rámci zákona č. 335/2014 Z.z. bod 49, podľa ktorého sa za § 243c vkladá nový § 234d, v ktorom je uvedené, že Exekučné konanie na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor splňujúci podmienky podľa osobitného predpisu, vydaného pred 1. januárom 2015, možno začať len do troch mesiacov od účinnosti tohto zákona. Na základe návrhu na vykonanie exekúcie podaného po tejto lehote nemožno udeliť poverenie na vykonanie exekúcie; rozhodcovské rozhodnutie prestáva účastníkov rozhodcovského konania zaväzovať. Rozhodcovský rozsudok sp.zn. 3C/3192/2012, o ktorého zrušenie sa v tomto konaní usiluje podanou žalobou žalobkyňa, spĺňa kumulatívne predpoklady obsiahnuté v tu uvedenej právnej norme:

a) ide o rozhodcovské rozhodnutie vydané v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor splňujúci podmienky podľa osobitného predpisu, vydaného pred 1. januárom 2015,

b) exekučné konanie na jeho základe (ako exekučného titulu v zmysle § 44 ods.2 EP) ani do 3 mesiacov platnosti a účinnosti hore uvedenej novely Exekučného poriadku nebolo zo strany žalovaného iniciované. Z uvedeného vyplýva, že v dôsledku aplikácie dispozície tejto právnej normy danej v § 243d Exekučného poriadku sa právne postavenie účastníkov tohto konania obnovilo do stavu pred vydaním rozhodcovského rozsudku. Žalobca nie je viazaný povinnosťou založenou mu rozhodcovským rozsudkom a žalovaný nemôže uplatňovať nárok rozhodcovským rozsudkom mu priznaný. Právoplatnosť rozhodnutia znamená, že rozhodnutie konečným a záväzným spôsobom upravuje právne pomery účastníkov konania. Skutočnosť, že v dôsledku aplikácie § 243d Exekučného poriadku na uvedený rozhodcovský rozsudok prestáva tento rozsudok účastníkov zaväzovať, znamená, že uvedená novela Exekučného poriadku anuluje právoplatnosť tohto rozhodcovského rozsudku. Dôsledkom uvedeného je, že obe strany konania bez vlastného zavinenia resp. pričinenia sú objektívne bez právneho záujmu na výsledku konania. Preto žiadal návrh zamietnuť.

Na pojednávanie sa dostavila žalobkyňa so svojou právnou zástupkyňou a poverená zástupkyňa žalovaného. Na pojednávanie sa nedostavil zástupca vedľajšieho účastníka na strane žalobkyne, ktorý neúčast' svojho zástupcu ospravedlnil písomným podaním zo dňa 8.10.2015. Žiadal vo veci rozhodnúť vo svojej neprítomnosti. Navrhol žalobe vyhovieť a rozhodcovský rozsudok zrušiť. Uviedol, že tento rozhodcovský rozsudok nemal byť ani vydaný, keďže formulárové zmluvy o poistení obsahujú neprijateľnú zmluvnú podmienku - rozhodcovskú doložku, zakomponovanú vo Všeobecných poistných podmienkach „XV. časť - Rozhodcovské konanie“, ktorých obsah nemohol spotrebiteľ nijakým spôsobom

ovplyvniť, pričom mohol iba prijať celý súbor poistenia vrátane všeobecných poistných podmienok alebo odmietnuť, keďže Všeobecné poistné podmienky boli súčasťou poistnej zmluvy. Súd preto vec prejednal a vo veci rozhodol v neprítomnosti zástupcu vedľajšieho účastníka na strane žalobkyne v zmysle ustanovenia § 101 ods.2 O.s.p.

Právna zástupkyňa žalobkyne na pojednávaní uviedla, že v plnom rozsahu trvajú na žalobe. Majú za to, že uvedený rozhodcovský rozsudok, ktorý bol vydaný Arbitrážnym rozhodcovským súdom v Košiciach nemá legitimitu konať a následne v tomto prípade nebol ani oprávnený vydať rozhodcovský rozsudok, pretože rozhodcovská doložka vyplývajúca z poistnej zmluvy nebola individuálne dojednaná. V tomto prípade má za to, že v zmysle § 40 ods.1 písm. c) Zákona o rozhodcovskom konaní táto rozhodcovská doložka keďže nebola individuálne dojednaná, zakladá v tomto prípade jej neplatnosť, pričom má za to keďže žalobkyňa nemala možnosť ovplyvniť obsah samotnej poistnej zmluvy a tým pádom aj ovplyvniť rozhodcovskú doložku, tak bola súčasťou tejto poistnej zmluvy. Boli porušené práva žalobkyne ako spotrebiteľky. Žalobkyňa mohla poistnú zmluvu uzavrieť iba ako celok buď podpísať alebo ju odmietnuť. V rozhodcovskom rozsudku bola žalobkyňa zaviazaná na zaplatenie sumy 6,46 Eur s trovami rozhodcovského konania. Poukázala na to, že pri ukončení poistnej zmluvy bol vykázany spoločnosťou Rapid life, a.s., teda odporcom nedoplatok vo výške 55,20 Eur. Tento nedoplatok žalobkyňa uhradila a preto žalobkyňa nie je jasné odkiaľ bol vyúčtovaný nedoplatok 6,46 Eur a trovy.

Žalobkyňa uviedla, že súhlasí s tým, čo uviedla jej advokátka.

Poverená zástupkyňa žalovaného tak ako v písomnom vyjadrení poukázala na novelu Exekučného poriadku, a to na § 243d Exekučného poriadku, ktorý spôsobil neúčinnosť a právnu nezáväznosť rozhodcovského rozsudku, o ktorý v tomto spore ide. Kumulatívne totiž bola naplnená hypotéza uvedenej právnej normy o tom, že sa jedná o rozhodcovský rozsudok, ktorý bol vydaný do 31.12.2014. Predmetný rozhodcovský rozsudok prestal po 31.3.2015 zaväzovať účastníkov rozhodcovského konania. Podľa jej názoru, rozhodcovský rozsudok bol zrušený ex lege, čiže zo zákona a nie je potrebné ho duplicitne rušiť opätovne súdnym rozhodnutím. Poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6Cdo/214/2011. Žalobu žiadala zamietnuť na základe ustanovenia § 243d Exekučného poriadku. Do spisu predložila rozsudok Okresného súdu Nové Zámky č.k. 6C/244/2013-245 zo dňa 4.8.2015, rozsudok Okresného súdu Trebišov č.k. 6C/134/2013-202 zo dňa 1.6.2015 a rozsudok Okresného súdu Košice I. č.k. 40C/258/2012-261 zo dňa 11.6.2015, ktorými súdy v podobných veciach žaloby zamietli.

Poverená zástupkyňa žalovaného sa vyjadrila aj k individuálnosti dojednania zmluvnej podmienky. Uviedla, že v konaní nebolo preukázané, že podmienka nebola individuálne dojednaná. Rozhodcovská doložka v poistnej zmluve, o ktorú v tomto spore ide, nevynucuje na spotrebiteľovi povinnosť riešiť spory výlučne v rozhodcovskom konaní. Rozhodcovská doložka obsahuje len dohodu zmluvných strán, že spory zo zmluvy sa budú prednostne resp. najprv riešiť v rozhodcovskom konaní, pričom v ničom nie sú upreté práva spotrebiteľa v prípade nespokojnosti so spôsobom tohto rozhodcovského konania resp. so skutkovými a právnymi závermi rozhodcovského súdu pokračovať ďalej v riešení sporu na všeobecnom súde. Poukázal na rozhodnutie Súdného dvora EÚ C-342/13, uznesenie Ústavného súdu SR IV. ÚS 394/2012-13. Uviedla, že žalovaný má za to, že nedošlo k naplneniu predpokladov uvedených v § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, nakoľko rozhodcovská doložka obsiahnutá v časti 15 Všeobecných poistných podmienok, ako aj osobitných zmluvných dojednaní neobsahuje ustanovenia, ktoré by sťažovali alebo vylučovali právo navrhovateľa obrátiť sa po skončení jednoinštančného rozhodcovského konania na všeobecný súd. Podľa jej názoru je rozhodcovská doložka uvedená v časti 15 bode 1 VPP bola nielenže platne dojednaná, ale bola dojednaná individuálne práve prostredníctvom grafických a právne od VPP oddelených osobitných zmluvných dojednaní k poistnej zmluve.

Predloženými listinnými dôkazmi bolo preukázané, že medzi účastníkmi konania bola dňa 29.9.2009 uzavretá poistná zmluva.

Podľa XV. časti Všeobecných poistných podmienok pod názvom Rozhodcovské konanie vyplýva:
1./ Poistovňa a poistník sa dohodli, že všetky vzájomné spory a sporné nároky z poistenia sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní pred rozhodcovským súdom. Rozhodcovské konanie sa zásadne riadi zákonom č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov s výlukami a odchýlnou právnou úpravou vykonanou týmto článkom, štatútom rozhodcovského súdu a jeho rokovacím poriadkom.

2./ Pokiaľ poisťovňa nepoverí osobitnú právnickú osobu zriadením alebo výberom špecializovaného stáleho rozhodcovského súdu, resp. nezriadi stály rozhodcovský súd, bude rozhodcovský súd vytvorený podľa potreby od prípadu k prípadu troma fyzickými osobami poverenými na výkon rozhodcu zo strany poisťovne. Svoj výslovný, bezvýhradný a neodvolateľný súhlas s týmto vyjadruje poisťník podpisom týchto všeobecných poistných podmienok.

3./ Rozhodcovskému konaniu podliehajú všetky spory medzi poisťovňou a poisťníkom, poistením, oprávnenou osobou alebo ich právnymi nástupcami.

9./ Zmluvné strany sa dohodli na nižšie v tomto odseku uvedené osobitnom spôsobe individuálneho ovplyvnenia obsahu poistného vzťahu zo strany poisťníka. Dojednania tohto článku (XV. časť) môže poisťník v lehote 30 dní od podpisu poistnej zmluvy zo strany poisťníka individuálne odmietnuť bez toho, aby tým bol dotknutý alebo akýmkoľvek spôsobom podmienený zvyšok poistného vzťahu a iné dojednania týchto poistných podmienok. Odmietnutie rozhodcovského konania vykoná poisťník písomne. Písomný prejav vôle poisťníka o odmietnutí rozhodcovského konania musí byť poisťovní doručený najneskôr 30. deň od podpisu poistnej zmluvy poisťníkom.

Všeobecné poistné podmienky boli žalobkyňou podpísané 29.9.2009. V tento istý deň podpísala žalobkyňa aj osobitné zmluvné dojednania č. 02/2008 k poistnej zmluve č. 4504500002. V bode 3. uvedeného osobitného zmluvného dojednania poisťník (poistený) a poisťovňa týmto vyjadrujú obaja spoločne a každý zároveň svojim podpisom samostatne svoju vôľu v prípade vzniku akéhokoľvek sporu medzi zmluvnými stranami, že sa namiesto súdneho konania z dôvodu účelnosti, praktickosti a rýchlosti podrobia rozhodcovskému konaniu v zmysle XV. časti týchto VPP. Toto ustanovenie chápú zmluvné strany ako rozhodcovskú doložku.

Žalovaný prípisom zo dňa 30.12.2009 oznámil žalobkyňi, že došlo k zániku poistenia - poistnej zmluvy č. 4504500002. Žalobkyňa oznámil, že na základe jej žiadosti doručenej žalovanému 30.12.2009 dôjde k zániku poistenia dňa 28.2.2010 o 00. hod. v zmysle § 800 Občianskeho zákonníka.

Žalovaný podal na Arbitrážny súd Košice návrh na začatie konania o zaplatenie 6,46 Eur a návrh na splátkový kalendár zo dňa 2.1.2012. Konanie bolo vedené pod sp.zn. 3C/3192/2012.

Arbitrážny súd Košice vydal dňa 9.1.2012 upovedomenie o začatí konania pred rozhodcovským súdom a dňa 19.1.2012 bol vydaný rozhodcovský rozsudok sp.zn. 3C/3192/2012. Tento rozhodcovský rozsudok bol žalobkyňou prevzatý 28.6.2013. Žaloba bola podaná 25.7.2013.

Zákonom č. 335/2014 Z.z. nedošlo len k novelizácii Exekučného poriadku, na ktorý sa odvolával žalovaný, ale došlo aj k doplneniu Občianskeho súdneho poriadku. Za § 372v sa vkladá § 372w, podľa ktorého spory o neplatnosť spotrebiteľskej a rozhodcovskej zmluvy a o zrušenie rozhodcovského rozsudku v spore spĺňajúcom podmienky podľa osobitného predpisu, o ktorých sa začalo konať na súde a ktoré sa do 1.1.2015 právoplatne neskončili, prerokujú a dokončia súdy príslušné na konanie podľa doterajších predpisov.

Z vyššie uvedeného dôvodu jednoznačne vyplýva, že ani novelizácia Exekučného poriadku, konkrétne nové ustanovenie § 243d Exekučného poriadku nie je dôvodom na zamietnutie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku, ktorá bola podaná 1.3.2013.

Podľa § 40 ods.1 písm. c) Zákona č. 244/2002 Z.z., účastník rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou na príslušnom súde domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku, len ak jeden z účastníkov rozhodcovského konania popiera platnosť rozhodcovskej zmluvy.

Podľa § 41 ods.1 uvedeného zákona, žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku možno podať v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku účastníkovi rozhodcovského konania, ktorý podáva žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku.

Podľa § 53 ods.1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods.2 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods.3 Občianskeho zákonníka, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods.4 písm. r) Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Podľa § 53 ods.5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods.1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Vykonaným dokazovaním mal súd preukázať, že medzi účastníkmi konania bola dňa 29.9.2009 uzavretá poisťovná zmluva. Vo všeobecných poisťovacích podmienkach v časti XV. je obsiahnuté dojednanie, že všetky vzájomné spory a sporné nároky z poistenia sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní pred rozhodcovským súdom. V závere Všeobecných poisťovacích podmienok je ako osobitné zmluvné dojednanie pod č. 02/2008 k poisťovnej zmluve č. 4504500002 znovu dojednaná rozhodcovská doložka, kde v bode 2. sa uvádza, že poisťovník a poisťovníčka týmto vyjadrujú obaja spoločne a každý zároveň svojím podpisom samostatne svoju vôľu v prípade vzniku akéhokoľvek sporu medzi zmluvnými stranami, že sa namiesto súdneho konania z dôvodu účelnosti, praktickosti a rýchlosti podrobia rozhodcovskému konaniu v zmysle XV. časti týchto VPP. Toto ustanovenie chápu zmluvné strany ako rozhodcovskú doložku. Na základe tejto rozhodcovskej doložky vec prejedná rozhodcovský súd.

S prihliadnutím na obsah poisťovnej zmluvy je nesporné, že poisťovná zmluva uzavretá účastníkmi konania je zmluvou spotrebiteľskou, lebo nebolo preukázané, že by žalobca pri uzatváraní zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Zásadnou právnou otázkou v prejednávanej veci je otázka, či rozhodcovská doložka, na základe ktorej rozhodcovský súd rozhodol, je podmienkou individuálne dojednanou a či zakladá hrubý nepomer v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Žalovaný tvrdil, že rozhodcovská doložka v danom prípade bola individuálne dojednaná, lebo žalobca podpísal aj osobitné zmluvné dojednanie č. 02/2008. Podľa názoru súdu nemožno za individuálne dojednanú zmluvnú podmienku považovať rozhodcovskú doložku, ktorá je pokračovaním predtlačenej formulára poisťovacích podmienok a odkazuje na ustanovenia o rozhodcovskom konaní, ktoré sú súčasťou VPP, konkrétne v časti XV. Už z bodu 1 časti XV vyplýva, že poisťovníčka a poisťovník sa dohodli, že všetky vzájomné spory a sporné nároky z poistenia sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní pred rozhodcovským súdom. Táto rozhodcovská doložka bola zmluvnými stranami dohodnutá už podpisom VPP, ktoré sú súčasťou poisťovnej zmluvy. Skutočnosť, že takto dohodnutá rozhodcovská doložka nie je individuálne dojednanou zmluvnou podmienkou konštatovali už súdy vo viacerých rozhodnutiach (napríklad Najvyšší súd Slovenskej republiky sp.zn. 6CdO/1/2012, Krajský súd v Prešove sp.zn. 16Co/191/2013).

Z obsahu bodu 1 časti XV. VPP je zrejme, že zmluvné strany si dohodli tzv. výhradnú rozhodcovskú doložku, v zmysle ktorej všetky spory majú byť prejednané rozhodcovským súdom, teda žalobca nemá možnosť výberu, či v prípade sporu so žalovaným upredností súdne konanie alebo rozhodcovské konanie. Ako vyplýva z výpovede žalobcu, zo strany žalovaného nebol žiadnym spôsobom poučený o priebehu rozhodcovského konania, o postupe rozhodcovského súdu, nákladov spojených s rozhodcovským konaním a tieto skutočnosti ani nevyplývajú z časti XV. VPP, kde sa uvádzajú iba skutočnosti poukazujúce na štatút rozhodcovského súdu, ktorý vo VPP ani nebol konkrétne určený. Za týchto okolností nemožno konštatovať, že by žalobca mal dostatok informácií pre to, aby sa dobrovoľne rozhodol pre riešenie sporov v rozhodcovskom konaní. Z obsahu predloženej zmluvy a VPP je zrejme, že rozhodcovská doložka, na ktorú poukazuje žalovaný, je dodávateľom vopred naformulovanou zmluvnou klauzulou a rovnako je zrejme, že spotrebiteľ nemôže meniť formulárovú zmluvu, ani obsah rozhodcovskej doložky. Keďže na základe rozhodcovskej doložky spotrebiteľ nemá na výber a je nútený

podrobiť sa výlučne rozhodcovskému konaniu, podľa názoru súdu ide o neprijateľnú podmienku v zmysle ustanovenia § 53 ods.4 písm. r) Občianskeho zákonníka.

Dokazovaním bolo zistené, že žaloba bola podaná v rámci 30-dňovej lehoty od doručenia rozhodcovského rozsudku v zmysle ustanovenia § 41 ods.1 zákona č. 244/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov.

Súd na základe takto zisteného skutkového stavu podanej žalobe vyhovel a zrušil rozsudok Arbitrážneho súdu Košice sp.zn. 3C/3192/2012 zo dňa 19.1.2012.

O trovách konania súd rozhodne podľa § 151 ods.3 O.s.p. samostatným rozhodnutím po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, písomne v 3 vyhotoveniach (§ 204 ods. 1, prvá veta O. s. p.).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O. s. p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O. s. p.). Pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované. Podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy (§ 42 ods. 3 O. s. p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti - Exekučný poriadok a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 251 ods. 1 O. s. p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O. s. p., t. j.

1) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov

2) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania

3) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený

4) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie

5) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný

6) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom

7) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát

8) súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec a preto nevykonal ďalšie navrhované dôkazy

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O. s. p.), t. j.

1) sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu,

2) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej,

3) odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4 O. s. p.,

4) ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 O. s. p.).